

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH (wersja skrócona)

I. ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY UCZNIEM A PRACOWNIKAMI SZKOŁY

§ 1

1. Podstawową zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników szkoły jest działanie dla dobra ucznia i w jego interesie. Pracownicy szkoły traktują ucznia z szacunkiem, uwzględniają jego godność i potrzeby.
2. Zasady bezpiecznych relacji pracowników z uczniami obowiązują wszystkich pracowników, stażystów, praktykantów i wolontariuszy. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia.
3. Pracownik szkoły zobowiązany jest do utrzymywania profesjonalnej relacji z uczniami i każdorazowego rozważenia, czy jego reakcja, komunikat bądź działanie wobec ucznia jest odpowiednie do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych uczniów.
4. Pracownik szkoły w kontakcie z uczniami:
  - a) zachowuje cierpliwość i odnosi się do ucznia z szacunkiem,
  - b) uważnie wysłuchuje ucznia i stara się udzielać mu odpowiedzi dostosowanej do sytuacji,
  - c) nie zawstydzia ucznia, nie lekceważy, nie upokarza i nie obraża,
  - d) nie krzyczy, chyba że wymaga tego sytuacja niebezpieczna (np. ostrzeżenie),
  - e) nie ujawnia drażliwych informacji o uczniu osobom do tego nieuprawnionym, dotyczy to również ujawniania jego wizerunku. (Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989),
5. Decyzje dotyczące ucznia powinny zawsze uwzględniać jego oczekiwania, ale również brać uwagę bezpieczeństwo pozostałych uczniów.
6. Uczeń ma prawo do prywatności a odstępnie od zasad poufności każdorazowo musi być uzasadnione, a uczeń o takim fakcie powinien być jak najszybciej poinformowany.

7. W przypadku konieczności rozmowy z uczniem na osobności, pracownik powinien pozostawić drzwi uchylone bądź poprosić innego pracownika o uczestniczenie w rozmowie. Przepis ten nie dotyczy pracowników, którzy zapewniają opiekę psychologiczno-pedagogiczną w szkole, w tym pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego, psychologa.
8. Pracownikowi nie wolno w obecności uczniów niestosownie żartować, używać wulgaryzmów, wykonywać obraźliwych gestów i ruchów, wypowiadać treści o zabarwieniu seksualnym.
9. Pracownik szkoły jest zobowiązany do równego traktowania uczniów, niezależnie od ich płci, orientacji seksualnej, wyznania, pochodzenia etnicznego czy też niepełnosprawności.
10. Pracownikowi nie wolno wykorzystywać przewagi fizycznej i emocjonalnej ani stosować gróźb.
11. Pracownik szkoły jest zobowiązany do zachowania w poufności informacji uzyskanych w związku z pełnioną funkcją lub wykonywaną pracą, dotyczących zdrowia, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych, seksualności, orientacji seksualnej, pochodzenia rasowego lub etnicznego, poglądów politycznych, przekonań religijnych lub światopoglądowych uczniów, z wyłączeniem sytuacji, gdy opiekun wyrazi na to pisemną zgodę.

§ 2

1. Pracownikowi szkoły bezwzględnie zabrania się:
  - 1) nawiązywać relacji seksualnych z uczniem,
  - 2) składać uczniowi propozycji o charakterze seksualnym i pornograficznym, w tym również udostępniać takich treści,
  - 3) proponować uczniowi alkohol, wyrobów tytoniowych i innych używek (narkotyków, dopalaczy).

§ 3

1. Każde przemocowe zachowanie wobec ucznia jest niedozwolone.

2. Pracownikowi nie wolno dotykać ucznia w sposób, który mógłby zostać uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny i nieadekwatny do zaistniałej sytuacji.
3. Kontakt fizyczny z uczniem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
4. Pracownik, który ma świadomość, że uczeń doznał jakiejś krzywdy np. znęcania fizycznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontakcie z uczniem, wykazując zrozumienie i wyczucie.

§ 4

1. Kontakt pracowników szkoły z uczniami poza godzinami pracy szkoły jest co do zasady zabroniony.
2. Kontakty z uczniami poza godzinami pracy szkoły powinny być ściśle powiązane z wykonywaniem obowiązków służbowych, opiekuńczo-wychowawczych (np. towarzyszenie w realizowanych poza szkołą ważnych dla ucznia wydarzeniach wymagających wsparcia osoby dorosłej). W takiej sytuacji wymagane jest poinformowanie o tym fakcie dyrektora szkoły oraz uzyskanie zgody opiekuna ucznia.
3. Nie wolno zapraszać uczniów do swojego miejsca zamieszkania. Spotkania z uczniem lub jego opiekunem powinny odbywać się w szkole.
4. Jeśli zachodzi konieczność kontaktu z uczniem poza godzinami pracy szkoły, właściwą formą komunikacji są:
  - a) dziennik elektroniczny Librus,
  - b) poczta służbowa.
5. Kontaktowanie się z uczniami za pośrednictwem komunikatorów takich jak Messenger jest dozwolone wyłącznie na grupie klasowej lub zadaniowej i w sytuacjach związanych wyłącznie ze sprawami klasowymi lub szkolnymi, po otrzymaniu zgody opiekuna ucznia na taką formę kontaktu.
6. W przypadku, gdy pracownika szkoły łączą z uczniem lub jego opiekunem relacje rodzinne lub towarzyskie, zobowiązany jest on do zachowania pełnej poufności, w szczególności do utrzymania w tajemnicy spraw dotyczących innych uczniów, opiekunów uczniów i pracowników szkoły.

II. ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY UCZNIAMI

§ 5

1. Uczeń ma prawo do przebywania w bezpiecznym środowisku szkolnym.
2. Uczeń ma obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania określonych w Statucie Szkoły.
3. Uczeń powinien uznawać prawo innych uczniów do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, płeć, orientację seksualną i niepełnosprawność. Uczeń nie powinien naruszać praw innych uczniów oraz dyskryminować ich ze względu na jakąkolwiek ich odmiennosc.
4. Zachowanie i postępowanie ucznia wobec innych uczniów nie powinno naruszać ich poczucia godności i własnej wartości. Uczeń jest zobowiązany do respektowania praw i wolności osobistych innych osób, ich prawa do własnego zdania, do własnych poglądów w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
5. Kontakty między uczniami powinna cechować wysoka kultura osobista, uprzejmość, życzliwość, kontrola swojego zachowania i emocji, posługiwanie się poprawnym i wolnym od wulgaryzmów językiem. Uczeń powinien wyrażać sądy i opinie w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
6. Uczniowie powinni budować wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły rozwiązywanie konfliktów między sobą.
7. Uczeń powinien okazywać zrozumienie dla trudności i problemów innych uczniów. Uczniowi nie wolno kpić z innych uczniów, szydzić z ich słabości, wyśmiewać ich i krytykować.
8. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród uczniów nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Uczeń nie ma prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej przemocy wobec innych uczniów.
9. Uczeń ma obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności, wulgarności i agresji oraz informowania pracowników szkoły o zaistniałych zagrożeniach.

10. Jeśli uczeń jest świadkiem stosowania przez innego ucznia jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią np. pomaga ofierze, chroni ją, szuka pomocy dla ofiary u pracownika szkoły.
11. Uczniowi nie wolno utrwalać wizerunku innych uczniów poprzez nagrywanie (również fonii) i fotografowanie bez uzyskania ich zgody.

III. ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA UCZNIÓW

§ 6

1. Pracownicy szkoły posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletniego np.
  - 1) uczeń jest zaniedbany, nie ma przyborów szkolnych, odzieży i butów dostosowanych do warunków atmosferycznych,
  - 2) uczeń ma wyraźne obrażenia ciała (siniaki, ugryzienia, rany), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić,
  - 3) podawane przez ucznia wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe i niespójne,
  - 4) pojawia się niechęć do lekcji wychowania fizycznego, uczeń nadmiernie zakrywa ciało,
  - 5) uczeń jest bierny, wycofany, depresyjny lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samookalecza się,
  - 6) uczeń boi się opiekuna, boi się przed powrotem do domu,
  - 7) wyniki w nauce ucznia ulegają znacznemu i gwałtownemu pogorszeniu się,
  - 8) uczeń ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, Internet),
  - 9) nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania ucznia.
2. Jeżeli wraz z objawami u ucznia współwystępują określone zachowania opiekunów to podejrzenie, że uczeń jest krzywdzony jest szczególnie uzasadnione. Niepokojące zachowania opiekunów to np.:
  - 1) opiekun podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje lub odmawia wyjaśnienia przyczyny obrażeń ucznia,

- 2) opiekun nie reaguje na próby nawiązania kontaktu przez pracownika szkoły (wychowawcę, nauczyciela, pedagoga, psychologa),
  - 3) opiekun poddaje ucznia surowej dyscyplinie lub jest nadopiekuńczy lub zbyt pobłażliwy,
  - 4) opiekun mówi o uczniu w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża i strofuje ucznia,
  - 5) opiekun nie interesuje się problemami małoletniego, neguje jego potrzeby,
  - 6) opiekun jest apatyczny, pogrążony w depresji lub zachowuje się agresywnie,
  - 7) opiekun zachowuje się nieadekwatnie do sytuacji, wypowiada się niespójnie
  - 8) opiekun nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.
3. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka, pracownicy szkoły, w szczególności wychowawcy oddziałów, psycholog i pedagog szkolny podejmują rozmowę z opiekunami ucznia, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywują ich do szukania profesjonalnej pomocy.
  4. Pracownicy szkoły, szczególnie wychowawcy oddziałów oraz zespół psychologiczno-pedagogiczny monitorują sytuację i dobrostan ucznia.

IV. ZASADY OCHRONY WIZERUNKU UCZNIĄ

§ 7

1. Szkoła uznając prawo ucznia do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę jego wizerunku na podstawie przepisów zawartych w ustawie o ochronie danych osobowych (RODO).

§ 8

1. Podstawą przetwarzania wizerunku małoletniego jest wyrażona na piśmie zgoda opiekunów małoletniego na upublicznianie jego wizerunku określająca datę i miejsce jej udzielenia, zakres danych, cel i czas obowiązywania zgody. Opiekun ma prawo wycofać zgodę w każdym momencie bez wskazywania uzasadnienia swojej decyzji.
2. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana. Zabrania się umieszczania informacji pozwalających ustalić tożsamość osób ujętych na zdjęciu lub innej formie publikacji.

3. Pracownikowi szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalanie wizerunku ucznia (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu małoletniego) na terenie szkoły bez pisemnej zgody opiekunów ucznia.
4. Nauczyciel może wykorzystać w celach szkoleniowych lub edukacyjnych utrwalony materiał z udziałem małoletnich tylko z zachowaniem ich anonimowości oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację małoletnich, za zgodą dyrektora.
5. Ochrona wizerunku uczniów utrwalonych przez kamery monitoringu odbywa się na zasadach określonych w Regulaminie monitoringu.

V. ZASADY KORZYSTANIA Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH Z DOSTĘPEM DO SIECI INTERNET. PROCEDURY OCHRONY UCZNIÓW PRZED TREŚCIAMI SZKODLIWYMI I ZAGROŻENIAMI W SIECI INTERNET ORAZ UTRWALONYMI W INNEJ FORMIE

§ 9

1. Szkoła zapewnia uczniom dostęp do Internetu oraz podejmuje działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.
2. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych :
  - 1) szkoła zapewnia pracownikom i uczniom możliwość korzystania z Internetu w czasie trwania zajęć oraz poza nimi,
  - 2) sieć szkolna jest monitorowana,
  - 3) sieć szkolna jest zabezpieczona zgodnie z obowiązującymi Standardami Ochrony Małoletnich. Za jej zabezpieczenie odpowiada Administrator szkolnej sieci komputerowej . Do jego zadań należy między innymi:
    - a) zabezpieczenie sieci szkolnej przed niebezpiecznymi treściami,
    - b) instalacja oraz aktualizacja oprogramowania,

- c) przynajmniej raz w miesiącu sprawdzanie, czy na komputerach ze swobodnym dostępem podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, Administrator stara się ustalić kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia. Pozyskaną informację administrator przekazuje dyrektorowi szkoły, który aranżuje dla ucznia rozmowę z pedagogiem lub psychologiem na temat bezpieczeństwa w Internecie. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy psycholog/pedagog uzyska informację, że uczeń jest krzywdzony, podejmuje działania opisane w procedurze interwencji.
3. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika szkoły ma on obowiązek informowania małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu przez uczniów w czasie zajęć.
4. W ramach godzin wychowawczych przeprowadza się z uczniami warsztaty dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.

VI. ZASADY USTALENIA PLANU WSPARCIA UCZNIA PO UJAWNIENIU KRZYWDZENIA

§ 10

1. Gdy w szkole doszło do ujawnienia krzywdzenia ucznia dyrektor tworzy dla niego grupę wsparcia
2. W skład grupy wsparcia każdorazowo wchodzi dyrektor szkoły lub koordynator, wychowawca oddziału klasowego oraz zespół psychologiczno-pedagogiczny.
3. Grupa wsparcia może poszerzyć się do większej liczby specjalistów w zależności od doznanej krzywdy.
4. Grupa wsparcia spotyka się celem ustalenia i określenia jaka pomoc będzie uczniowi niezbędna od razu oraz w dalszej perspektywie czasu.
5. Wszelka pomoc uczniowi jest udzielana przy współpracy z jego opiekunami.
6. Jeżeli wymaga tego sytuacja grupa wsparcia w porozumieniu z dyrektorem szkoły informuje odpowiednie instytucje, które udzielają małoletniemu pomocy.

VII. PROCEDURY OKREŚLAJĄCE ZAKŁADANIE NIEBIESKIEJ KARTY

§ 11

1. Przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne osób dotkniętych przemocą.
2. Procedura Niebieskiej Karty jest procedurą interwencji obejmującą działania wielu służb, mającą na celu zatrzymanie przemocy domowej oraz zapewnienie bezpieczeństwa osobie podejrzanej, że jest dotknięta przemocą domową.
3. Od 28.09.2023 r. obowiązują przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury Niebieskiej Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta (DZ. U. z 2023 r. poz. 1870)
4. Procedura Niebieskiej Karty nakłada na szkołę określone zadania w przypadku uzasadnionego podejrzenia o stosowanie wobec ucznia przemocy domowej.
5. Rozpoznanie przemocy w rodzinie i wypełnienie Niebieskiej Karty to początek procesu wspierania ofiary przemocy.
6. Podejmowanie interwencji wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywające się na podstawie procedury Niebieskiej Karty nie wymaga zgody ucznia dotkniętego przemocą.

§ 12

1. Realizacja procedury Niebieskiej Karty:
  - 1) Niebieska Kartę zakłada pedagog lub psycholog szkolny, który stwierdza, że w rodzinie ucznia dochodzi do przemocy.
  - 2) Wszczęcie procedury Niebieskiej Karty następuje poprzez wypełnienie formularza Niebieska Karta - A, w obecności ucznia, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie.

- 3) W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec małoletniego ucznia, podejmowane i realizowane w ramach procedury, przeprowadza się w obecności opiekuna ucznia.
- 4) Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec małoletniego są opiekunowie, działania z udziałem ucznia przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej.
- 5) Po wypełnieniu formularza Niebieska Karta-A osobie doznającej przemocy domowej przekazuje się formularz Niebieska Karta – B. Jeżeli osobą doznającą przemocy domowej jest małoletni, formularz Niebieska Karta – B przekazuje się opiekunowi, a w przypadkach jeżeli istnieje podejrzenie, że osobami stosującymi przemoc domową wobec małoletniego są opiekunowie, działania w ramach procedury przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny lub pełnoletniej osoby wskazanej przez małoletniego.
- 6) Wypełniony formularz Niebieska Karta – A niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia wszczęcia procedury, przekazuje się do zespołu interdyscyplinarnego. Kopię wypełnionego formularza Niebieska Karta – A pozostawia się u wszczynającego postępowanie.